

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΟΔΟΤΕΣ (WHISTLEBLOWERS)

1. Με τον περί της Προστασίας Προσώπων που Αναφέρουν Παραβάσεις του Ενωσιακού και Εθνικού Δικαίου Νόμο του 2022 (Ν. 6(Ι)/2022) (στο εξής «Νόμος»), εισάγονται διατάξεις για την προστασία πληροφοριοδοτών, οι οποίοι προβαίνουν σε αποκάλυψη πληροφοριών και στοιχείων τα οποία περιήλθαν στην κατοχή τους ή υπέπεσαν στην αντίληψή τους εντός του εργασιακού πλαισίου, και σχετίζονται με συγκεκριμένες παραβάσεις του ενωσιακού ή/και εθνικού δικαίου. Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ), ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου.

2. Η προστασία των πληροφοριοδοτών προϋποθέτει όπως η αναφορά γίνει επώνυμα, εφόσον υπάρχουν βάσιμες υποψίες ότι οι πληροφορίες για παραβάσεις είναι αληθείς. Ωστόσο, ο Νόμος εφαρμόζεται και σε περίπτωση ανώνυμης αναφοράς παραβάσεων, στην περίπτωση όπου μετά την ανώνυμη αναφορά ο πληροφοριοδότης ταυτοποιηθεί και υφίσταται αντίποινα. Οι αναφορές τυγχάνουν χειρισμού με πλήρη εμπιστευτικότητα από αυστηρώς εξουσιοδοτημένα άτομα.

3. **Πληροφοριοδότες**

Πληροφοριοδότες μπορεί να είναι:

- Εργαζόμενοι.
- Αυτοτελώς εργαζόμενοι.
- Μέτοχοι εταιρειών.
- Πρόσωπα τα οποία ανήκουν στο διοικητικό/διαχειριστικό/εποπτικό όργανο ή σώμα μιας εταιρείας.
- Εθελοντές.
- Ασκούμενοι/εκπαιδευόμενοι, είτε λαμβάνουν αμοιβή είτε όχι.
- Πρόσωπα τα οποία εργάζονται υπό την εποπτεία ή τις οδηγίες αναδόχων, υπεργολάβων και προμηθευτών.
- Πρόσωπα τα οποία απέκτησαν τις πληροφορίες στο εργασιακό πλαίσιο αλλά πλέον δεν εργάζονται ή δεν παρέχουν τις υπηρεσίες τους στον συγκεκριμένο εργοδότη.
- Πρόσωπα τα οποία απέκτησαν τις πληροφορίες κατά το στάδιο της διαδικασίας πρόσληψης ή οποιοδήποτε άλλο στάδιο πριν τη σύναψη της σύμβασης εργοδότησης ή έναρξης της εργασιακής σχέσης.

Πληροφοριοδότες μπορεί να είναι επίσης και πρόσωπα τα οποία, ενώ δεν έχουν προβεί τα ίδια στην υποβολή αναφοράς ή στη δημόσια αποκάλυψη, συνδέονται με τους πληροφοριοδότες και εντάσσονται σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- «Διαμεσολαβητής», δηλαδή άτομο που έχει στηρίξει τον πληροφοριοδότη κατά τη διαδικασία υποβολής της αναφοράς και έχει τηρήσει τη βοήθεια αυτή εμπιστευτική.
- Πρόσωπα τα οποία συνδέονται με τον πληροφοριοδότη, πχ. συνάδελφοί του ή συγγενείς του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τέταρτου βαθμού (δηλαδή γονείς, αδέρφια, θείοι, και πρώτα ξαδέρφια).

- Νομικά πρόσωπα τα οποία ο πληροφοριοδότης έχει στην ιδιοκτησία του ή με τα οποία συνδέεται.

4. **Αναφορές**

Οι αναφορές μπορούν να υποβάλλονται υπό μορφή:

Εσωτερικής αναφοράς

Εσωτερική αναφορά σημαίνει την προφορική ή γραπτή παροχή πληροφοριών σχετικά με παραβάσεις εντός της ΑνΑΔ, μέσω εσωτερικού διαύλου αναφοράς.

Εξωτερικής αναφοράς

Εξωτερική αναφορά σημαίνει την προφορική ή γραπτή παροχή πληροφοριών σχετικά με παραβάσεις εντός της ΑνΑΔ σε αρμόδια αρχή, μέσω εξωτερικού διαύλου αναφοράς.

Δημόσιας αποκάλυψης

Δημόσια αποκάλυψη σημαίνει τη διάθεση στο κοινό πληροφοριών σχετικά με παραβάσεις, υπό τις προϋποθέσεις που θέτει ο Νόμος.

Αναφορές οι οποίες προστατεύονται

Οι αναφορές οι οποίες τυγχάνουν προστασίας στο πλαίσιο του εν λόγω Νόμου θα πρέπει να σχετίζονται με παραβάσεις εθνικών κανόνων ή με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Οι παραβάσεις εθνικών κανόνων αφορούν:

- Διάπραξη ποινικού αδικήματος (πχ. πράξεις διαφθοράς).
- Παράβαση νομικής υποχρέωσης που επιβάλλεται από τους νόμους ή τους κανονισμούς της Δημοκρατίας.
- Παράβαση που θέτει ή πιθανόν να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια ή την υγεία οποιουδήποτε προσώπου.
- Παράβαση που προκαλεί ή πιθανόν να προκαλέσει ζημιά στο περιβάλλον.

Οι παραβάσεις για τις οποίες γίνεται η αναφορά σχετίζονται με τους ακόλουθους τομείς της ΕΕ:

- Δημόσιες συμβάσεις.
- Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, προϊόντα και αγορά.
- Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (money laundering).
- Χρηματοδότηση τρομοκρατίας.
- Ασφάλεια των προϊόντων.
- Ασφάλεια των μεταφορών.

- Προστασία του περιβάλλοντος.
- Προστασία από την ακτινοβολία και πυρηνική ασφάλεια.
- Ασφάλεια των τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και μεταχείρισης των ζώων.
- Δημόσια υγεία.
- Προστασία καταναλωτών.
- Προστασία της ιδιωτικής ζωής, των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ασφάλειας των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών.
- Διαφύλαξη των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.
- Ανταγωνισμός και κρατικές ενισχύσεις.
- Φορολογία των εταιρειών ή διακανονισμοί με σκοπό την απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος.

Ο Νόμος δεν καλύπτει αναφορές για παραβάσεις κανόνων που ρυθμίζουν ζητήματα ή συμβάσεις σχετικές με την άμυνα και την ασφάλεια του κράτους, εκτός αν ρυθμίζονται από σχετικές πράξεις που εξέδωσε η ΕΕ.

5. **Υποβολή Εσωτερικής Αναφοράς**

Η ΑνΑΔ έχει την υποχρέωση καθιέρωσης εσωτερικού διαύλου αναφορών. Για την υποβολή εσωτερικής αναφοράς, ορίστηκε ως εσωτερικός δίαυλος η Εσωτερική Ελέγκτρια της ΑνΑΔ.

Η υποβολή εσωτερικής αναφοράς γίνεται μέσω ασφαλούς πλατφόρμας καταγγελιών.

6. **Ασφαλής Πλατφόρμα καταγγελιών**

Η ΑνΑΔ, για σκοπούς πλήρους εναρμόνισης με τις διατάξεις του Νόμου, υιοθέτησε την πλατφόρμα υποβολής καταγγελιών, η οποία πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προνοεί η νομοθεσία, παρέχοντας έτσι ένα ασφαλές εργαλείο για την υποβολή αναφορών.

Ο πληροφοριοδότης μπορεί να υποβάλει αναφορά μέσω της πλατφόρμας της ΑνΑΔ λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- Η αναφορά μπορεί να γίνει από οποιαδήποτε ψηφιακή συσκευή (προσωπικό υπολογιστή, ταμπλέτα, έξυπνο κινητό).
- Η αναφορά μπορεί να γίνει είτε επώνυμα είτε ανώνυμα.
- Σε περίπτωση ανώνυμης αναφοράς, η προστασία της ανωνυμίας είναι εγγυημένη σε κάθε περίπτωση, όμως για να ληφθεί υπόψη πρέπει να είναι επαρκώς λεπτομερείς.
- Η αναφορά γίνεται με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου.
- Όσον αφορά το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου, αυτό περιλαμβάνει τόσο υποχρεωτικά όσο και προαιρετικά πεδία τα οποία αποσκοπούν στο να αντληθούν όσες περισσότερες πληροφορίες, οι οποίες θα βοηθήσουν τόσο τον εσωτερικό δίαυλο αναφορών να προχωρήσει σε διερεύνηση της αναφοράς όσο και τον πληροφοριοδότη να επεξηγήσει όσο το δυνατό πιο περιεκτικά την περίπτωση του.

- Κατά την αποστολή της αναφοράς, ο πληροφοριοδότης λαμβάνει έναν δεκαεξαψήφιο αριθμητικό κωδικό, ο οποίος πρέπει να φυλάσσεται έτσι ώστε ο πληροφοριοδότης να μπορεί να διατηρεί πρόσβαση στην αναφορά του, να επαληθεύει την απάντηση του εσωτερικού δίαυλου αναφορών και να επικοινωνεί μαζί του, απαντώντας σε αιτήματα για διευκρινίσεις ή περαιτέρω πληροφορίες.
- Η αναφορά παραλαμβάνεται από τον εσωτερικό δίαυλο αναφορών, ο οποίος τη διαχειρίζεται, διατηρώντας την εμπιστευτικότητα του πληροφοριοδότη.
- Η επικοινωνία μεταξύ του πληροφοριοδότη και του εσωτερικού δίαυλου αναφορών, μπορεί να γίνει είτε μέσω της πλατφόρμας, είτε μέσω της πλατφόρμας και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είτε μέσω πλατφόρμας και μέσω τηλεφώνου ή με άλλο τρόπο.

7. Διαδικασία παραλαβής και παρακολούθησης εσωτερικών αναφορών

Τα κύρια στάδια της διαδικασίας υποβολής/παραλαβής και παρακολούθησης εσωτερικών αναφορών είναι:

- Υποβολή αναφοράς μέσω της πλατφόρμας.
- Η αναφορά παραλαμβάνεται από τον εσωτερικό δίαυλο αναφορών και καταχωρείται στο «Αρχείο Εσωτερικών Αναφορών», το οποίο χειρίζεται με πλήρη εμπιστευτικότητα.
- Σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των επτά (7) ημερών από την ημέρα παραλαβής της αναφοράς, θα κοινοποιείται βεβαίωση παραλαβής της στον πληροφοριοδότη.
- Στην συνέχεια γίνεται αξιολόγηση των ισχυρισμών που περιλαμβάνονται στην αναφορά, έτσι ώστε να εξακριβωθεί η σοβαρότητα και η ακρίβεια της καταγγελίας.
- Αναλόγως της περίπτωσης και εφόσον κρίνεται απαραίτητο, τα μέτρα παρακολούθησης που μπορεί να ληφθούν είναι τα εξής: Έναρξη εσωτερικής διερεύνησης, έναρξη δικαστικών διαδικασιών και παραπομπή σε αρμόδια αρχή για περαιτέρω έρευνα.
- Σε περίπτωση που χρειαστούν περαιτέρω πληροφορίες ή διευκρινίσεις θα υπάρξει επικοινωνία με τον πληροφοριοδότη.
- Σε περίπτωση μη επαρκών αποδεικτικών στοιχείων η διαδικασία θα τερματίζεται.
- Ο πληροφοριοδότης θα λαμβάνει ενημέρωση για τα πορίσματα, τα μέτρα που λήφθηκαν ή που πρόκειται να ληφθούν και γενικά για την πορεία της διερεύνησης της αναφοράς το αργότερο σε διάστημα τριών (3) μηνών από την ημερομηνία αποστολής της βεβαίωσης παραλαβής της αναφοράς.

8. Νομική κατοχύρωση

Σε περίπτωση κατά την οποία γίνουν ενέργειες εις βάρος πληροφοριοδοτών, οι τελευταίοι μπορούν να κινηθούν νομικά και να διεκδικήσουν αποζημιώσεις για τυχόν βλάβες τις οποίες έχουν υποστεί.

Ταυτόχρονα, ο Νόμος κατοχυρώνει το δικαίωμα σε αποζημίωση των προσώπων που έχουν υποστεί ζημιά από ψευδείς, παραπλανητικές ή ανακριβείς αναφορές ή δημόσιες αποκαλύψεις, με την εφαρμογή ποινής φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή χρηματικής αποζημίωσης που δεν υπερβαίνει τις €30.000 ή και τα δύο.

9. Αρμοδιότητα της ΑνΑΔ

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η αρμοδιότητα της ΑνΑΔ αφορά αποκλειστικά παραβιάσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας υπό την ιδιότητά της ως εσωτερικού διαύλου αναφοράς.

Σε περίπτωση που ο πληροφοριοδότης επιθυμεί να αποταθεί σε Αρμόδια Αρχή και να υποβάλει εξωτερική αναφορά, υπάρχει αναρτημένος κατάλογος με τις Αρμόδιες Αρχές παραλαβής εξωτερικών αναφορών στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως (www.mjpro.gov.cy).

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση κατά την οποία ο πληροφοριοδότης υποβάλει τόσο εσωτερική όσο και εξωτερική αναφορά, οι διαδικασίες της εσωτερικής αναφοράς τερματίζονται.

Μπορείτε να υποβάλετε την αναφορά σας στην ιστοσελίδα: whistleblowing.anad.org.cy